

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

✱ ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ, 27 ΤΟΥ ΜΑΡΤΗ 1911 ✱

ΑΡΙΘΜΟΣ 429

“Ένας λαός υψώνεται άμα δείξη πώς δέ φοβάται την αλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΛΚΑΙΟΣ Σονέττο.

Ν. ΑΜΟΓΓΙΑΝΟΣ. ‘Ο Μαλλιαρισμός.

ΚΙΜΩΝ ΓΑΛΑΖΗΣ. ‘Από τὸ «Τραγούδι τοῦ γυρισμοῦ».

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Γλάστρα.

ΚΑΘΕΡΕΤΗ ΔΙΠΛΑ. Μαυρίλα.

Ν. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ. ‘Όπου ὁ λαὸς νοιώθει τὴν ἀλήθεια.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Ψυχάρης καὶ Βενιζέλος.

ΜΙΑΤΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑΣ.

ΑΡ. Σ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ. ‘Ανοικτὸ γραμματάκι.

ΨΥΧΑΡΗΣ. ‘Η πρώτη ἐπίκριση.

» Γνωμικὰ ἀπὸ τὴν «‘Απολογία».

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΨΥΧΑΡΗΣ ΚΑΙ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Πολλοὶ παραξενευτήκανε μετὰ τὴν δήλωσιν τοῦ Ψυχάρη στὸ περασμένο φύλλο τοῦ «Νουμᾶ», ποὺ ἐπαιρνε πίσω τὴν ἀφιέρωσιν στὸ Βενιζέλο ἀπὸ τὸ δῆγημά του τὸ «Ἐθνικὸ Συμπόσιο.» Οἱ ἐπιπόλαιοι καὶ περίφημοι γιὰ τὴν ἀμάθειά τους δημοσιογράφοι μας, καὶ πρώτη ἡ «Ἑστία» ποὺ τὴν χαρακτηρίζει ἡ κουτοξυπνάδα τῶν μακάριων καὶ ἀγαθῶν ἀνθρώπων ποὺ τίποτ’ ἄλλο δὲν τοὺς τραβᾷ τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὸ «δὸς ἡμῖν σήμερον», ξαφνιαστήκανε περισσότερο, καὶ κοροιδέψανε, ὅπως πάντα δά, τὸν Ψυχάρη. Καὶ τί μ’ αὐτὸ; Μήπως ἔχασε τίποτα ὁ Ψυχάρης ἀπὸ τὴν ἀξία του; Ἡ μήπως παραπειστήκανε μερικοὶ νὰ πιστέψουνε πὼς ὁ Ψυχάρης δὲ φέρνεται πάντα καθὼς πρέπει; Αὐτοὶ βέβαια θὰ μάθουνε καὶ τώρα πὼς τὸ ἀπαιτοῦσε ἡ ἀνάγκη, ὁ ἴσιος δρόμος, ἡ λογικὴ νὰ γίνῃ ὁ τι ἔγινε.

‘Ο Ψυχάρης δουλειὰ δὲν εἶχε μετὰ τὸ Βενιζέλο. Ἀξαφνα μερικοὶ δημοτικιστάδες ἀπὸ τὴν Κρήτην, φίλοι τοῦ Ψυχάρη μὰ φίλοι καὶ τοῦ Βενιζέλου, τοῦ γράψανε πὼς ὁ πολιτικὸς τῆς Κρήτης εἶναι δημοτικιστὴς ἀπὸ τοὺς πιδ φανατικούς, πὼς ἀγαπᾷ τὸ ζήτημα, πὼς στρέγει στὸν ἀγῶνα καὶ πὼς πρέπει ὁ Ψυχάρης νὰ τονε τιμήσῃ στέλνοντάς του κανένα του ἔργο. ‘Ο Ψυχάρης, μετὰ τὴν καρδιά του τὴ μεγάλην, μετὰ τὴν ψυχὴν του τὴν ἀβολήν, δὲν κάθισε νὰ πο-

λυκοσκινίσῃ τὸ πράμα. Στέλνει μερικά του βιβλία τοῦ Βενιζέλου μετὰ χειρόγραφες ἀφιέρωσεις, μετὰ λόγια χαριτωμένα. Προσμένει ἀπάντησιν. Μήτε φωνή, μήτε ἀκρόαση. Τοῦ γράφει ἓνας ἀπὸ τοὺς φίλους πὼς ὁ Βενιζέλος ἔλαβε μετὰ χαρὰ τὰ βιβλία του καὶ πὼς τοῦ ἔστειλε κιόλας καὶ γράμμα. Τέτοιο γράμμα ὁ Ψυχάρης ποτέ του δὲν ἔλαβε. Ἄρα ὁ Βενιζέλος καθὼς φαίνεται εἶπε πὼς τοῦ ἔγραψε χωρὶς νὰ τοῦ γράψῃ. Ὑστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἓνας ἄλλος φίλος τοῦ γράφει πὼς ὁ Βενιζέλος θὰ κάμῃ καὶ θὰ δείξῃ γιὰ τὸ ζήτημα, μὰ πὼς ἀκόμα φοβάται καὶ δὲ θέλει νὰ φανερωθῇ. ‘Ο Ψυχάρης οὐδὲ μετὰ τοῦ ἀφιερώνει τὸ «Ἐθνικὸ συμπόσιο.» Ἐρχεται τὸ ζήτημα στὴ Βουλὴ. Καὶ τὴν ὥρα ἴσια ἴσια, τὴν κρίσιμην ὥρα, ποὺ ὁ Βενιζέλος ὁ ἀγωνιστὴς, ὁ ἀνορθωτὴς, ὁ δημοτικιστὴς, ἔπρεπε νὰ δείξῃ χαρακτήρα, πίστη, σεβασμὸ στὶς ἰδέες του, γυρίζει πίσω, ἀνακατῶναι τὰ πράματα, θολώνει τὰ νερά, μιλᾷ ὅπως μίλησε γιὰ τὸν Ψυχάρη, λᾷ τὴν ἐπίδρασίν του «ὀλέθρια» καὶ στὸ τέλος χαντακώνει τὸ ζήτημα, ρεζιλεύει τὸ ἔθνος, χώνοντας στὸ Σύνταγμα ἐκείνη τὴν ἀνελεύτερη διάταξιν. Γιὰ νὰ μὴν τύχῃ καὶ χάσῃ τὴν ἐξουσίαν. Μὰ τί ἄλλο ἴκαναν ἴσαμε τώρα τὰ παλιὰ κόμματα ποὺ τὰ καταδικάζουμε; Ἐτσι, ὄντας Πρωθυπουργὸς ἓνας Βενιζέλος, ψηφίστηκε τέτοια ἐθνικὴ ντροπὴ. Ἡ ἀφιέρωσις τοῦ Ψυχάρη δὲν ἔσται πιά. ἔτανε ἀνάγκη, εἴτανε ζήτημα ἀξιοπρέπειας νὰ φύγῃ. Κ’ ἔφυγε. Ἀθρῶπος ποὺ δὲν ἔχει τὸ θάρρος τῆς γνώμης του καὶ τὴν ἀληθινὴν γνώσιν γιὰ τὸ ζήτημα, δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι δημοτικιστὴς. Γιὰ νὰ ὑπερετήσῃς τὸ ἔθνος χρειάζεται νὰ εἶσαι στρατιώτης πιστὸς τῆς ἰδέας. Μὰ ἡ ἰδέα γράφει μεγαλεῖο, γράφει χαρακτήρα. Ἀμα δὲν ἔχεις μέσα σου τὴν ἱερὴ φωτιά, εἶσαι πεθαμένος ἄθρῶπος, ἀφανισμένος πολιτικὸς. Ἡ τάξις σου εἶναι ν’ ἀκολουθᾷς ἀνθρώπους τῆς πνευματικῆς σειρᾶς καὶ τῆς μικρόφυχης ἐπιτηδαιότητος τῆς κάθε «Ἑστίας». Τίποτ’ ἄλλο.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ